

næst 9 nævninger (og eventuelt 1 landsdommer) i ankeinstansen har voteret for domfældelse. Efter flertallets opfattelse taler afgørende retssikkerhedsmæssige hensyn imidlertid for, at tiltalte i en nævningesag ikke skal kunne domfældes, hvis flertallet af dommerne i den pågældende instans finder, at den pågældendes skyld ikke er tilstrækkeligt bevist.

Flertallet har overvejet en alternativ ordning, hvor efter der skal foretages en ny domsforhandling, hvis flertallet af dommerne voterer for frifindelse, mens mindst 9 nævninger (af de i alt 15 nævninger, der har deltaget i byretten eller i landsretten) voterer for domfældelse. Dette ville svare til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 904 om den »dobbelte garanti«. Flertallet finder imidlertid, at det i praksis ville være uheldigt at skulle gennemføre en ny domsforhandling på et tidspunkt, hvor sagen allerede har været behandlet to gange under medvirken af nævninger, og hvor der ofte vil være gået så lang tid, at beviserne er blevet svækket.

9.3.4.3. Som følge af flertallets forslag om, at nævningesager skal behandles ved byretten i første instans med adgang til en fuldstændig prøvelse ved landsretten, er der efter flertallets opfattelse ikke grundlag for at opretholde den frie adgang til at anke domme i nævningesager til Højesteret. Flertallet foreslår på den baggrund, at anke af landsrettens dom i en nævningesag – ligesom i alle andre straffesager – kun skal kunne ske med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet og kun, hvis sagen er af principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor.

Flertallets forslag om, at nævningesager skal behandles ved byretten i første instans, indebærer, at landsretten for så vidt angår alle straffesager kun behandle ankesager. I medfør af den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 968 vil kære af kendelser og beslutninger, der er truffet af en landsret, herefter i alle tilfælde kun kunne ske med Procesbevillingsnævnets tilladelse med undtagelse af afgørelser, herunder salæravgørelser, der kæres af andre end sagens parter.

Efter flertallets opfattelse er der imidlertid ikke behov for at opretholde en fri adgang til kære af landsrettens afgørelser om salær til forsvarere i nævningesager eller andre straffesager. Flertallet peger i den forbindelse på, at salæret fastsættes ud fra en konkret vurdering af det arbejde, der har været forbundet med den pågældende sag, og at landsretten, der har behandlet sagen, har de bedste forudsætninger for at foretage en sådan vurdering. Landsretterne har desuden på dette område – ligesom på andre områder, hvor landsretterne er den normale sidste instans – mu-

lighed for gennem deres praksis i et stort antal sager at opretholde den nødvendige ensartethed med hensyn til salærfastsættelsen.

9.3.4.4. Flertallet har i relation til overgangsperioden ved de nye reglers ikrafttræden særskilt overvejet spørgsmålet, om en nævningesag i tilfælde af genoptagelse efter retsplejelovens § 976 eller § 977 skal behandles efter de bestemmelser, der var gældende, da sagen blev afgjort, eller efter de bestemmelser, der gælder på tidspunktet for den nye domsforhandling.

Flertallet foreslår, at de nye bestemmelser om behandling af nævningesager også skal finde anvendelse i nævningesager, der er afgjort, inden bestemmelserne er trådt i kraft, men som genoptages efter dette tidspunkt. Flertallet peger i den forbindelse på, at det ville være uhensigtsmæssigt, hvis en nævningesag, der genoptages f.eks. 10 år efter en dom, der afsiges nu, skulle behandles efter bestemmelser om bl.a. spørgsmålsstilling, som til den tid ikke har været i brug i en årrække. De nye bestemmelser om behandlingen af nævningesager indebærer således, at der ikke længere vil være fri adgang til at anke nævningesager, der genoptages, til Højesteret.

Der henvises i øvrigt til betænkning nr. 1352/1998 side 71-76.

9.3.4.5. Justitsministeriet kan tilslutte sig flertallets forslag for så vidt angår landsrettens behandling af anke af nævningesager, herunder om, at nævninger skal deltage i behandlingen af bevisanker, men ikke i andre ankesager.

Efter Justitsministeriets opfattelse sikrer flertallets forslag vedrørende afstemningsreglerne i nævningesager i landsretten (hvorefter domfældelse i ankeinstansen vil kræve, at mindst 6 ud af de 9 nævninger stemmer for dette resultat foruden mindst 2 af dommerne), at nævningerne også har en afgørende indflydelse på afgørelsen af skyldsspørgsmålet i ankeinstansen, idet domfældelse vil kræve, at mindst to tredjedele af nævningerne stemmer for dette resultat. Forslaget viderefører samtidig den såkaldte dobbelte garanti, idet også et flertal af dommerne skal stemme for domfældelse.

Justitsministeriet er enig med flertallet i, at landsrettens afgørelser om salær i straffesager kun bør kunne kæres med Procesbevillingsnævnets tilladelse. Denne begrænsning i adgangen til kære vedrørende salær i straffesager svarer til den begrænsning, der gælder i civile sager, jf. herved retsplejelovens § 392, stk. 2 (som ikke foreslås ændret).

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, 115, 133, 134, 140, 141 og 159 (forslag til retsplejelovens §§ 7,